

Sygn. akt V Ua 29/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Alicja Czarny</i>
	<i>SSO Ryszard Sadlik (spr.)</i> <i>SSO Iwona Michalak</i>
Protokolant:	st. sekr. sądowy Edyta Boszczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2013 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z odwołania **J. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o zasiłek chorobowy i zwrot nienależnie pobranego zasiłku chorobowego

na skutek apelacji J. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 21 maja 2013 r. sygn. akt IV U 886/12

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje J. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 20 kwietnia 2011 roku do 5 maja 2011 roku, za dzień 13 maja 2011 roku, od 30 czerwca 2011 roku do 15 lipca 2011 roku oraz stwierdza, że nie ma ona obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego za w/w okresy w kwocie 2.040,72 zł (dwa tysiące czterdzieści złotych siedemdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami w kwocie 350,88 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt osiem groszy).

Sygn. akt V Ua 29/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 w sprawie IV U 886/12 Sąd Rejonowy w Kielcach oddalił odwołanie J. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 24 października 2012 roku odmawiające ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 20 kwietnia 2011 roku do 5 maja 2011 roku, za dzień 13 maja 2012 roku oraz za

okres od 30 czerwca 2011 roku do 15 lipca 2011 roku i zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego za ten okres zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 2.040,72 zł wraz z odsetkami w kwocie 350,88 zł.

W uzasadnieniu wskazanego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, iż w związku ze złamaniem w dniu 20 marca 2011 roku obojczyka ubezpieczona w okresie od dnia 23 marca 2011 roku do dnia 5 maja 2011 roku korzystała z absencji chorobowej w firmie (...) SA w K., w której była zatrudniona. Jednocześnie, w związku z nieobecnością w pracy w okresie od 23 marca 2011 roku do 19 kwietnia 2011 roku Spółka ta wypłacała jej wynagrodzenie za czas choroby a następnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacał jej zasiłek chorobowy z tytułu absencji w okresie od 20 kwietnia 2011 roku do dnia 5 maja 2011 roku. Następnie J. K. przebywała na zwolnieniu lekarskim w dniu 13 maja 2011 roku oraz od 30 czerwca 2011 roku do 15 lipca 2011 roku. Również z tego tytułu Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił jej zasiłek chorobowy. Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, iż jednocześnie w okresie od 1 kwietnia 2011 roku do 7 lipca 2012 roku ubezpieczona była również zatrudniona przez (...) sp. z o.o. w W. i świadczyła nieprzerwanie na jej rzecz pracę m.in. w okresie od 1 kwietnia 2011 roku do 15 lipca 2011 roku, korzystając jednocześnie ze zwolnienia chorobowego w pierwszej ze spółek. Ponadto w przypadku wszystkich wskazanych powyżej absencji chorobowych w okresie od 23 marca 2011 roku do 15 lipca 2011 roku w zwolnieniach lekarskich jako pracodawcę J. K. wskazywano wyłącznie (...) SA w K., nie zaś (...) sp. z o.o. w W.. W związku z powyższym z tytułu absencji w okresie od 20 kwietnia 2011 roku do 5 maja 2011 roku, w dniu 13 maja 2011 roku oraz w okresie od 30 czerwca 2011 roku do 15 lipca 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił wnioskodawczyni tytułem zasiłku chorobowego łączną kwotę 2.040,72 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał odwołanie za niezasadne.

Sąd I instancji podniósł, iż ubezpieczona zeznała, że w dniu 20 marca 2011 roku złamała obojczyk, wówczas była ona zatrudniona jednocześnie w dwóch firmach: (...) SA w K. oraz (...) Sp. z o.o. w W. i w obydwu pisywała listy obecności. Po 2 lub 3 dniach zdiagnozowano jej dolegliwość i dopiero wówczas wystawiono zwolnienie lekarskie, z którego korzystała przez 1 miesiąc. Jednocześnie w okresie absencji chorobowej nie świadczyła pracy w żadnej z tych firm. W przedmiotowym zwolnieniu lekarskim jako pracodawcę wskazano (...) SA w K.. J. K. zadzwoniła również do swojego przełożonego służbowego w (...) sp. z o.o. w W. i poinformowała go, że ma złamaną rękę. W odpowiedzi na to stwierdził on, że odwołująca się będzie korzystać z urlopu wypoczynkowego. Zdaniem Sądu I instancji powyższe zeznania nie zostały przy tym potwierdzone przez dowody pochodzące od A. P. i B. S.. Pierwszy z nich wyjaśnił bowiem, że z pewnością nie chodziła ona do pracy w marcu 2011 roku jednakże, jak sam wskazał, nie pracował on w żadnej z powyższych spółek. Z kolei, B. S. stwierdziła, że ubezpieczona w spornym okresie nie korzystała ze zwolnienia lekarskiego ani z urlopu wypoczynkowego w (...) sp. z o.o. w W. oraz wypłacono jej wynagrodzenie z tytułu pracy świadczonej w tym okresie. Jej wyjaśnienia były przy tym stanowcze, logiczne, wewnątrznie niesprzeczne, a tym samym przekonujące. Nadto, ich treść była zgodna z informacjami zawartymi w potwierdzeniach obecności w pracy J. K. w (...) sp. z o.o. w W. w okresie od kwietnia do lipca 2011 roku. Wobec tego, Sąd przypisał pełen walor wiarygodności dowodom pochodzącym od B. S.. Z kolei, wyjaśnienia ubezpieczonej uznano za możliwe, stanowić podstawę dokonywanych ustaleń faktycznych wyłącznie w zakresie, w jakim nie były one sprzeczne z zeznaniami tego świadka.

Sąd Rejonowy stwierdził, że ubezpieczona w okresie objętym sporem, a więc od 20 kwietnia 2011 roku do 5 maja 2011 roku, w dniu 13 maja 2011 roku oraz w okresie od 30 czerwca 2011 roku do 15 lipca 2011 roku świadczyła pracę na rzecz (...) sp. z o.o. w W., a więc wyczerpała swym zachowaniem dyspozycję art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 125 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 roku Nr 77, poz. 512). Przyjmując powyższe Sąd Rejonowy uznał, iż zasiłek chorobowy za powyższy okres ubezpieczona uzyskała na podstawie świadomego wprowadzania w błąd organu rentowego poprzez złożenie zwolnienia lekarskiego tylko od jednego pracodawcy, a pobierając wynagrodzenie za pracę u drugiego pracodawcy w wyniku czego zostały spełnione okoliczności wskazane przez art. 84 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.).

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc oddalił odwołanie J. K. od decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 24 października 2012 roku jako bezzasadne.

Apelację od przedmiotowego wyroku wniosła ubezpieczona J. K. zarzucając błędne ustalenia faktyczne polegające na błędnym przyjęciu, że w okresie objętym sporem świadczyła pracę na rzecz (...) sp. z o.o. w W., a więc wyczerpała swym zachowaniem dyspozycję art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa -mimo, że praca na rzecz tej firmy nie była faktycznie świadczona, oraz bezpodstawne odmówienie wiarygodności złożonym w sprawie zeznaniom świadka A. P., które odpowiadają wyjaśnieniom ubezpieczonej a z których wynika, że nie pobierała ona bezzasadnie zasiłku chorobowego, gdyż nie wykonywała pracy w spornych czasookresach.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelacji ubezpieczona wniosła o zmianę wyroku poprzez odstąpienie od żądania zwrotu należności pobranych tytułem zasiłku chorobowego, ewentualnie - uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, bądź na podstawie art. 477^{14a} kpc - przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez organ rentowy, obciążenie pozwanego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja ubezpieczonej J. K. zasługiwała na uwzględnienie w sposób skutkujący zmianą zaskarżonego wyroku.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy w przypadku J. K. doszło do rzeczywistego świadczenia pracy na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. czego konsekwencją byłoby zaistnienie podstawy do pozbawienia ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres jej niezdolności do pracy, a w dalszej konsekwencji, czy istniały podstawy do żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Stosownie do treści art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. 2010 r., Nr 77 poz. 512 ze zm) ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Zwrócić należy uwagę na pogląd wyrażony w wyroku S. N.z dnia 6 lutego 2008r. w sprawie o sygn. II UK 10/07, w którym podniósł, że istnieją dwie sytuacje (przesłanki) utraty prawa do zasiłku chorobowego z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa mają charakter niezależny (odrębny). Wystarczy więc, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczony wykonuje "pracę zarobkową" i nie jest niezbędne badanie czy była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego. Wykonywanie pracy zarobkowej niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia stanowi samodzielną negatywną przesłankę prawa do zasiłku. Nadto praca zarobkowa w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy nie musi być wykonywana w pełnym wymiarze. Pozytywna kwalifikacja pracy zarobkowej w czasie niezdolności do pracy nie jest też zależna od faktycznego osiągania zarobku, gdyż wynika z samego podjęcia działań stanowiących realizację obowiązków pracowniczych.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił zarzut i argumentację odwołującej się, wskazującą, iż Sąd Rejonowy dokonał wadliwego ustalenia stanu faktycznego poprzez błędne przyjęcie, że ubezpieczona w okresie objętym sporem świadczyła pracę na rzecz (...) sp. z o.o. w W., mimo, że praca na rzecz przedmiotowej firmy nie była faktycznie świadczona, oraz bezpodstawnie odmówił wiarygodności złożonym w sprawie zeznaniom świadka A. P..

Analizując materiał dowodowy Sąd Okręgowy doszedł do odmiennych wniosków i podzielił zawarte w apelacji stanowisko ubezpieczonej.

Wskazać bowiem należy, iż Sąd I instancji dokonując ustaleń oparł się przede wszystkim na zeznaniach B. S. która zeznała, iż ubezpieczona w spornym okresie nie korzystała ze zwolnienia lekarskiego ani z urlopu wypoczynkowego

w (...) sp. z o.o. w W. oraz wypłacono jej wynagrodzenie z tytułu pracy świadczonej w tym okresie. Ponadto w ocenie Sądu I instancji powyższa treść zeznań pozostawała zgodna z informacjami zawartymi w potwierdzeniach obecności w pracy J. K. w (...) sp. z o.o. w W. w okresie od kwietnia do lipca 2011 roku.

Odnosząc się do treści zeznań B. S. na których Sąd I instancji oparł swe ustalenia faktyczne wskazać należy, iż przyznała ona, że ubezpieczona nie przychodziła do pracy bo miała obojczyk w gipsie i w tym czasie leżała w szpitalu i nawet ją odwiedziła w szpitalu. Zeznała nadto, że ubezpieczona mimo swej nieobecności jednak pobrała wynagrodzenie, jednakże nie widziała list płac. B. S. zeznała również, że w (...) sp. z o.o. w W. Oddział w S. był taki zwyczaj, że czasami przychodziło się do pracy a nie podpisywało się listy obecności a czasami podpisywało listę mimo, że nie świadczyło się pracy. Jednocześnie wskazała, że przełożony ubezpieczonej W. I. wiedział, że ma ona rękę w gipsie i nie przychodzi do pracy oraz że nie wymagał od niej żadnego usprawiedliwienia.

W ocenie Sądu Okręgowego na podstawie powyższych zeznań B. S. nie można czynić kategoriycznych ustaleń co do faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczoną. Sama ubezpieczona nie negowała faktu, iż formalnie podpisywała listę obecności w (...) sp. z o.o. i pobrała wynagrodzenie, jednakże faktycznie nie świadczyła ona pracy zaś fakt podpisywania listy obecności wynikał z przyjętej wówczas w oddziale (...) praktyki.

W wiele powyższego Sąd Okręgowy nie podziela przyjętej przez Sąd I Instancji argumentacji, iż treść zeznań B. S. pozostawała zgodna z informacjami zawartymi w potwierdzeniach obecności w pracy J. K. w (...) sp. z o.o. w W. w okresie od 1 kwietnia 2011 roku do lipca 2011 roku. Analiza zapisów wydruku z systemu tygodniowej karty płacy J. K. wskazuje, iż znajdują się tam zapisy wskazujące na obecność w pracy w dniach 15-19 kwietnia 2011 roku. Tymczasem co przyznała ubezpieczona w tym okresie faktycznie przebywała w szpitalu co dodatkowo znajduje potwierdzenie w załączonym do akt zaświadczeniu z dnia 19 kwietnia 2011 roku potwierdzającym przebywanie ubezpieczonej w okresie od 15 kwietnia 2011 roku do 19 kwietnia 2011 roku na oddziale wewnętrznym Szpitala (...) w S..

Powyższe dodatkowo potwierdzają zeznania świadka A. P., który potwierdził, iż ubezpieczona w związku z pęknięciem obojczyka co miało miejsce 20 marca 2011 roku przez miesiąc w tym czasie nie jeździła do pracy, a tymczasem z przedłożonych przez (...) sp. z o.o. zapisów wydruku z systemu tygodniowej karty płacy J. K. wynika, iż w tym okresie świadczyła ona pracę na rzecz tego pracodawcy.

Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania świadka A. P. oraz ubezpieczonej J. K. w zakresie w jakim wskazywali, iż ubezpieczona faktycznie w spornym okresie nie świadczyła pracy na rzecz (...) sp. z o.o.

Wobec wskazanych wyżej okoliczności, podważających prawidłowości zapisów listy obecności, Sąd uznał, że można na ich podstawie dokonywać wiążących ustaleń w sprawie odnośnie faktycznego wykonywania pracy przez ubezpieczoną.

Zdaniem Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe w tym zeznania świadków A. P., B. S. oraz ubezpieczonej nie pozwalają na przyjęcie w sposób kategoriyczny, że ubezpieczona w okresie orzeczonej niezdolności do pracy w (...) SA w K. jednocześnie wykonywała pracę zarobkową na rzecz (...) sp. z o.o. w W..

Tak więc, podnieść należy, iż ubezpieczona nie wykonywała żadnych czynności składających się na pojęcie pracy w rozumieniu art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - rozumianą jako określone – najczęściej powtarzające się - czynności faktyczne, które w konsekwencji co do zasady (choć nie zawsze) prowadzą do uzyskania dochodu. Ubezpieczona w okresie otrzymywania zasiłku chorobowego nie wykonywała pracy, zaś samo uzyskanie korzyści w postaci zapłaty wynagrodzenia nie prowadzi (bez wykonania czynności składających się na pojęcie pracy w rozumieniu art. 17 w/w ustawy) do utraty prawa do zasiłku chorobowego. Powołany przepis – zawierający normę z zakresu ubezpieczeń społecznych pozbawiającą przy tym ubezpieczonego świadczeń zasiłkowych – powinien być wykładany ściśle jako wyjątek od zasady przysługiwania zasiłku chorobowego w okresie niezdolności pracownika do pracy (uznania go jako świadczenie należne). Pogląd podobny wyrażony został już wcześniej w orzecznictwie. Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 23 maja 1997 roku III AUa 155/97, Prawo Pracy 1997/7/47 (wydanym wprawdzie na tle poprzednio obowiązującej ustawy zasiłkowej, ale zachowującym aktualność) wskazał bowiem, że uzyskiwanie przez pracownika pobierającego

zasiłek chorobowy innego dochodu nie połączonego z osobistym świadczeniem (innej) pracy zarobkowej nie stanowi przesłanki do pozbawienia pracownika prawa do zasiłku.

W świetle rozważań stwierdzić należy, że skoro J. K. w okresie orzeczonej niezdolności do pracy z tytułu zatrudnienia w (...) SA w K. nie wykonywała pracy zarobkowej na rzecz (...) sp. z o.o w W. to niezasadnym było stwierdzenie przez organ rentowy, a następnie Sąd I Instancji, że straciła ona prawo do zasiłku chorobowego za cały okres sporny zwolnienia.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że nie zachodzą podstawy do pozbawienia J. K. prawa do zasiłku chorobowego za sporny okres w oparciu o regulację art. 17 ust. 1 oraz art. 6, art. 7 i art. 8 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa. Nadto, w konsekwencji Sąd uznał, że nie zachodzą też podstawy do żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 386 § 1 kpc - zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego i przyznał J. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 20 kwietnia 2011 roku do 5 maja 2011 roku, za dzień 13 maja 2012 roku oraz za okres od 30 czerwca 2011 roku do 15 lipca 2011 roku oraz stwierdził, że nie ma ona obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego za w/w okresy w kwocie 2.040,72 zł wraz z odsetkami w kwocie 350,88 zł.